І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го БЕРЕЗНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 8, 1960 No. 44. VOL. LXVII.

ВАШИНГТОН І СПРАВА КУБИ ЧЕКАЮТЬ НА ПОВОРОТ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер після повороту до Вашингтону в дні 7-го березня стоятиме перед важливим рішенням в справі важкого і несправедливого оскарження кубинського прем'єра Фіделя Кастро, що, мовляв, ЗДА вмішані в експльозію корабля з амуніцією в гаванському порті, яка то експльозія сталася 4-го березня. Президент під час своєї подорожі по 4-ох латинських державах підкреслював, що головною лінією закордонної політики ЗДА у відношенні до своїх латинських посестер — це повне невмішування до внутрішніх справ чужих країн, а тепер, як гадають, буде натиск на Айзенгавера, щоб американський уряд застосував якісь репресії у відношенні до Куби у відповідь на безпідставне оскарження прем'єра Кастра. Кубинський уряд твердив устами Кастра, що це американці спричинили експльозію корабля з амуніцією, бо ЗДА є проти того, щоб продавати зброю латинським державам, щоб не спричинювати ще більшого напруження між країнами в обширі Караїбського моря. Кубинська поліція звільнила американця фотографа Доналда Л. Чепмана, який фотографував знищений експльозією корабель, бо не знайшла його вини. Експльозія спричинила смерть понад 75 осіб, головним чином тих, які працювали в порті. Державний секретар Крістіян А. Гертер відкинув кубинське оскарження, що протиурядова акція на Кубі — це діла американських рук, називаючи його образою американського уряду й народу. На нове оскарження прем'єра Кастра відповів конгресмен Ларрі Брок, що кубинський уряд шукає жертвенного козла в справі катастрофи корабля з амуніцією, щоб заспокоїти своє населення. Конгресмен Брок гостро виступив проти Кастра, якого треба б силою обголити, щоб він не міг ховати свого обличчя за бороду. Президент мусітиме вирішити справу відповіді на образу Кастром американського народу. Президент вже у вівторок у вечорі, 8-го березня, займе становище до подій на Кубі, бо тоді він звітуватиме про свою подорож до Бразилії, Аргентини, Чіле і Уругваю. Айзенгавер мав вернутися 6-го березня, але він перевтомив горло, виголошуючи численні промови, і тому добре для нього було залишитися один день довше на Порто Ріко, де температура є вища, до 80 ступнів, а у Вашингтоні панує холодна погода. Президент грав в гольфа і підготовляв промову для телевізії, в чому йому допомагають його брат д-р Мілтон С. Айзенгавер і асистент державного секретаря в справах Латинської Америки Рей Р. Роботтом. Представник державного департаменту заявив, що подорож Президента увінчалася „повним успіхом", бо під час неї зроблено великий поступ в напрямі до доброї волі в зносинах між латинськими державами Південної Америки і ЗДА і до взаємного зрозуміння. ЗДА завжди мали добрі наміри до своїх латинських посестер, а тепер це добре відношення ще скріпилося.

Латинська Америка потребує допомоги, а не вказівок — Айзенгавер

Дорадо Біч, Порто Ріко. — Президент Айзенгавер закінчив свою подорож до 4-ох держав Латинської Америки промовою на прийняті Караїбської Асамблеї, в якій він сказав, що Країни Латинської Америки хочуть допомоги від ЗДА, а не наказів і вказівок. В цій Асамблеї бере участь 69 представників із 10-ох країн, які грають визначну ролю в господарському, виховному і урядовому секторах. Президент казав, що він під час візити в Латинській Америці спостеріг, що в тих країнах не знають про цілі ЗДА, і тому треба працювати для більшого порозуміння між американськими державами. „Кожна країна Латинської Америки є дуже індивідуальна. Кожна з них сама мусить аналізувати свої людські і матеріяльні ресурси і виготовити програму дії, визначити найконечніші в ній пункти". Тоді крайові і міжнародні агенції зможуть допомогти кредитами цій програмі. На думку Президента, найбільша відповідальність за здійснення цієї програми лежить на провідниках в кожній країні.

В Ню Йорку помер д-р Теодор Хом'як

Ню Йорк. — Минулого четверга, 3-го березня, тут помер на 73-му році життя колишній політичний в'язень царських, польських і німецьких тюрем і концтаборів сл. п. д-р Теодор Хом'як, колись адвокат та суспільно-політичний діяч у Зборові в Західній Україні, а недавно голова Філії Союзу бувших Українських Політичних В'язнів в Ню Йорку. Панахида за спокій душі Покійного мала відбутись в понеділок, 7-го березня, о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, а похорон відбудеться у вівторок, 8-го березня, о год. 10-ій рано з похоронного заведення Петра Яреми до церкви св. Юра а опісля на цвинтар Ст. Чарлз на Лонг Айленд.

В АМЕРИЦІ

● **Два сенатори - демократи** Линдон В. Джансон і Стюарт Саймонгтон вже є демократичними кандидатами на президента, хоч самі вони не заявилися ще, що хочуть кандидувати. Їх обидвох зголошено на кандидатів у правиборах в стейті Ореґон, які відбудуться 20-го травня. Крім цих двох демократичними кандидатами будуть ще сен. Джан Ф. Кеннеді і сенатор Гюберт Г. Гомфрі.

● **Ню Йорк** в середу 9-го березня вітатиме свою мешканку Керол Гейсс, яка в Зимових Олімпійських Змаганнях здобула Золоту Медалю. В Сіті Голл вона дістане від посадника Роберта Вагнера медальйон, а ввечорі в готелі „Астор" в її пошану відбудеться вечеря-баль.

● **Головний Податковий Уряд** у Вашингтоні повідомляє, що ті гроші, які зароблять неповнолітні діти, не належать до батьківських прибутків, і тому батьки не мусять подавати між своїми прибутками в податкових заявах тих сум, що заробили їхні діти. Ця заява появилася тому, що стейтовий нюйоркський податковий уряд розіслав поучення всім платникам податків, що згідно зі стейтовим законом батьки мають платити податок від грошей, які заробили їхні неповноправні діти.

● **Директор біологічної дослідної лябораторії фірми Ч. Пфайцер енд Ко. д-р Джюел Воррен** сказав на конференції в Пенсильвенійській Ветеринарній школі, що незабаром всякі вакцини до щеплення проти різних недуг будуть продукувати з живими вірусами і їх заживатимуть до уст. Він казав, що вакцини з живими вірусами дають більше подібну імунізацію до тієї, яку людський організм набуває під час хворіння на справжню недугу.

● **Торговельна Палата ЗДА** заявила устами свого голови в конґресовій комісії, що ЗДА не повинні платити за патріотизм американської молоді, яка відбуває військову службу, і не давати цій молоді гроші на студії, як це було із військовими ветеранами другої світової війни і війни в Кореї. Сенат прийняв вже закон, щоб і під час миру військові ветерани діставали гроші на студії.

ПРОФ. ОЛ. Я. ШУЛЬГИН, КОЛИШНІЙ МІНІСТЕР УНР ТА ВИДАТНИЙ ВЧЕНИЙ І ДІЯЧ, ПОМЕР У ПАРИЖІ

Проф. Олександер Шульгин

Париж. — Минулої п'ятниці, 4-го березня о год. 9:15 ввечорі, тут після довшої недуги помер на 71-му році життя проф. Олександер Якович Шульгин, колишній міністер закордонних справ Української Народної Республіки та один з найвидатніших сучасних українських учених і діячів. Олександер Шульгин народився 30-го липня 1889-го року в селі Сохвино, тодішньої Полтавської губернії. Його батько, історик Яків Шульгин, сучасник і співробітник Володимира Антоновича і Михайла Драгоманова, належав до тієї генерації українських патріотів, що клали основи під українське національне відродження. Від батька одідичив любов до своєї землі і її історії також Олександер, який після закінчення історичного факультету Петербурського університету в 1915-му році, залишився там асистентом при своїх професорах. Переїхавши в 1917-му році до Києва, Олександер Шульгин взяв видатну участь в українському державному будівництві і працював на становищі секретаря міжнаціональних справ в Генеральному Секретаріяті, що був тоді автономним урядом України. На цьому пості залишився до часу мирових переговорів у Берестті, вимагаючи уже в той час орієнтації української політики на Антанту, значить на Францію, Англію і ЗДА. Цієї орієнтації придержувався Олександер Шульгин і потім, ставши міністром закордонних справ Української Народної Республіки і добиваючися визнання українського уряду Францією й Англією і вислання цими державами перших дипломатичних представництв в Україну. У 1919 році Олександер Шульгин був призначений членом мирової делеґації УНР в Парижі і працював там наполегливо для здобуття визнання державної суверенности України державами Антанти. У цьому ж напрямку працював згодом в 1920 році, уже як керівник делеґації УНР у Женеві, ведучи заходи для признання членства для України в Лізі Націй. З 1921 р. Олександер Шульгин очолював дипломатичну місію УНР у Парижі, яка після ліквідації українських дипломатичних представництв закордоном залишилася не тільки осередком діяльности але й єдиною українською зовнішньо-пол. станицею у зах. світі. У цій своїй праці і діяльності був близьким співробітником Головного Отамана Симона Петлюри і після його трагічної смерти в 1926 році став знову міністром закордонних справ в екзильному уряді УНР, що його очолювали Андрій Лівицький, як Головний Отаман і Вячеслав Прокопович, як прем'єр. На цьому становищі залишився до 1936 року, розвиваючи широку дипломатичну й інформаційну діяльність в користь України в різних міжнародних асоціяціях й установах і публікуючи французькою мовою декілька інформаційно-публіцистичних праць про Україну і її визвольні змагання. Відійшовши на три роки від цього уряду, Олександер Шульгин вернувся до праці в ньому щойно в 1939 році, переймаючи вже не тільки пост міністра закордонних справ, але і його прем'єрство. На цьому становищі був ув'язнений німцями під час їхньої окупації у Франції. Після війни відходить від політичної діяльности і присвячується науковій праці, публікуючи низку історичних праць, зокрема видану французькою мовою у Парижі книгу „Історія і життя". В ті роки став одним з ініціяторів заснування Міжнародної Вільної Академії Наук, що об'єднує учених із середньо-східньої Европи. Покійний був дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка й Української Вільної Академії Наук, як теж професором Українського Вільного Університету.

В Ню Йорку відбувся вечір в пошану Наталени Королевої

Ню Йорк, Н. Й. — В суботу 5. березня місцевий Український Жіночий Клюб улаштував в залі Українського Інституту Америки вечір, присвячений 70-літтю народження Наталени Королевої. Вечір відкрила і ним керувала Ірина Шох, яка в своєму вступному слові навела уривки з найновіших листів від ювілятки, що проживає в Чехословаччині. Основний реферат про біографію письменниці і її творчість прочитала Олександра Животко, після чого Наталя Лівицька - Холодна відчитала спеціяльно на цей вечір надіслане оповідання Наталени Королевої „Інтермеццо", а Оксана Безручко - Шавес відіграла на фортепіяні два ноктюрни і один етюд Шопена. Заля Українського Інституту Америки була заповнена публікою.

Б. Стефанович переобраний на голову Відділів УНС Надгудсонської Округи

Джерзі Сіті. — Інсп. Богдан Стефанович був переобраний на голову Комітету Відділів Українського Народного Союзу Надгудсонської округи в результаті річних зборів цього комітету, що відбулися в місцевому Народному Домі минулої суботи, 5-го березня, ввечорі. До Комітету округи належить 12 Відділів УНС з Джерзі Сіті і Байону. В нарадах, що їх відкрив і ними, на бажання приявних, проводив голова Комітету інсп. Б. Стефанович, а секретарював п. Вол. Білик, взяв участь головний предсідник УНС п. Д. Галичин, що в дискусії з'ясував організаційний стан округи, а в промові звернув увагу на пов'язаність в УНСоюзі братерсько - запомогових та національно - культурних справ, що стоять перед УНСоюзом тепер, та які можна буде виконати тільки збірними зусиллями всіх членів. В організаційних справах звернув окрему увагу на нову кампанію, що її ціллю є збільшити УНСоюз до 75.000 членів до половини цього року, а між громадсько - суспільним і культурними проблемами звернув увагу м. і. на необхідність приспішити між Відділами і членами УНСоюзу збірку фондів на будову нової Колеґії св. Василія в Стемфорді. Після вичерпного звіту голови Комітету інс. Богдана Стефановича, що виказував поважне пожвавлення союзової праці в окрузі минулого року, збори схвалили новий плян праці та перевибрали Управу Комітету в складі: інсп. Богдан Стефанович — голова, М. Кормелюк і А. Шаран — заступники, Вол. Білик і Т. Лютвіняк — секретарі, І. Костик — касир, М. Сірий та І. Грабар — члени Управи, а пп. Мелень, Салій та Островський — Контрольна Комісія.

Число убитих у землетрусі в Агадірі зросло до 10.000 — 12.000

Аґадір. — Наступник мароканського престолу князь Муляй Гассан, який від самого початку керує рятівничою акцією в навіщеному тиждень тому землетрусом місті Аґадірі, повідомив, що до цього часу похоронено вже 4,500 вбитих, але під румовищами знаходиться ще мабуть 6,000 до 8,000 тіл. Тому, що з-під румовищ раз-у-раз добувають ще тіла погинувших та що остаточно не зникла ще надія, що тут і там можна ще добути поранених, але ще живих мешканців, князь Гассан спротивився очищувати румовища великими „бульдозерами", що їм доставили американці. Розкидують тільки стіни поруйнованих домів, що грозять обсуненням. Містові і краєві загрозила нова небезпека — заразливих недуг. Під румовищами сотні, якщо не тисячі трупів, а щурі й мухи можуть рознести заразу. Первісний плян відбудови Аґадіру викликає поважні сумніви: те місто було раніше одним із центрів туристичних прогулянок, які тепер напевне припиняться. Аґадір — навіть відбуданий — перестане бути центром торгівлі. З-посеред 2,200 таможніх жидів, що здебільша займалися торгівлею, оцілілo тільки 700 осіб. Американський і французький амбасадори полетіли знову на румовище перевірити ситуацію та обмірковувати шляхи допомоги. Муляй Гассан висунув думку, що всі ті великі міста у світі, які колись були навіщені катастрофою землетрусу, як напр. Сан Франсіско й Лос Анджелес, повинні перейняти протекторат над відбудовою Аґадіру.

Хрущов закликає до „спокою" напередодні його міжнародних нарад

Москва. — Нікіта Хрущов вернувся в суботу 5 лютого ц. р. з своєї 24-денної подорожі до 4-х держав південно-східньої Азії та виголосив промову на Спортовому майдані перед 10.000 слухачами про свою подорож і актуальну міжнародну ситуацію. Всупереч своїм недавнім напастливим пропаґандивним виступам, ця остання московська промова Хрущова була в спокійному і „лагідному" тоні. Він прославляв чотири країни Азії й Океанії, що їх відвідав, а саме Індію, Бірму, Індонезію та Афґаністан. Зокрема він заявив, що Совєтський Союз підтримує претенсії Афґаністану до Пуштуністану, що знаходиться на території Пакістану. Хрущов славив бірменського прем'єра У Ну, як державного мужа, який саме дістав довір'я свого народу в недавніх виборах. Він потвердив нову совєтську допомогу для Індонезії. Але загальну увагу звернув його заклик, щоб „ні одна країна не зробила ніякої акції, яка скомплікувала б справи" перед великими найближчими міжнародними конференціями. Він запевнив, що Совєти хочуть створити „корисну атмосферу" для отих розмов і якщо й західні партнери мають такі самі заміри, то — мовляв — „можна сподіватися успіху від зустрічі голів держав".

Канада плянує Світову Виставку в 1967 році

Отава, Квебек. — 4-го березня відлетіла делеґація до Парижу, яка має старатися про дозвіл влаштувати в Монтреалі Світову Виставку в 100-річчя самостійности Канади в англійському Коммонвелті в 1867 році. Канадійська делеґація мусітиме побороти трудноші, бо в тому році плянують світові виставки дві інші держави — Австрія і СССР. Дещо не на руку Канаді є те, що ЗДА влаштовують Світову Виставку в Ню Йорку в 1964 році. Канадійський уряд призначив на виставку 20 мільйонів долярів, провінційний уряд Квебеку 15 мільйонів, а місто Монтреал 5 мільйонів долярів. Дозволи на влаштування міжнародних виставок видає Міжнародне Бюро Виставок в Парижі, яке координує проєкти різних держав.

ПОВІСТЬ ІВАНА СМОЛІЯ: „У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї" ВИЙШЛА ДРУКОМ У В-ВІ „СВОБОДА"

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 4-го березня ввечорі, в місцевому Літературно-Мистецькому Клюбі відбувся вечір зустрічі з Іваном Смолієм та його новою повістю: „У зеленому Підгір'ї", яка тількищо появилася друком у Видавництві „Свобода", що й влаштувало цю зустріч. Вечір відкрив коротким словом голова Клюбу проф. Сергій Литвиненко, привітавши численних гостей, що заповнили залю Клюбу. Від імені В-ва вітав гостей ред. А. Драган, представляючи їм автора нової повісти Івана Смолія, що приїхав на цю імпрезу з Ютики, та всіх, що причинились до появи книжки: літературно-мовного редактора Вячеслава Давиденка, технічного керівника друкарні „Свободи" Софрона Федева, Маріяна Коця, що робив друкарський склад книжки, метранпажа Анатоля Домарацького, та інших, включно з директором переплетні „Бібльос" мґром Ярославом Щербанюком, що й доставив на цей вечір кількадесять примірників „ще теплої" книжки прямо з переплетні. Після слова голови УНСоюзу та його Культурної Комісії п. Д. Галичина, який говорив про культурно-видавничу працю УНС і „Свободи", з короткими коментарями і заввагами на тему нової повісти і її автора виступали: ред. Богдан Кравців, що говорив про Івана Смолія і його письменницьку творчість, д-р Лука Луців, який рекомендував нову повість Смолія до друку у В-ві „Свобода", дав загальну характеристику нової повісти, ред. Вячеслав Давиденко характеризував совєтські типи в новій повісті, ред. Іван Кедрин прочитав дотепний коментар про друковані у підвалах „Свободи" уривки з повісти Смолія, а ред. А. Драган прочитав надрукований в цьому числі щоденника коментар про незаступність книжки. Іван Смолій у своєму „Слові від Автора" говорив про значення культурної праці українців на волі в обставинах поневолення їхньої Батьківщини. Всі ці матеріяли з цього вечора будуть надруковані в завтрішньому виданні „Свободи". Вечір закінчив подякою приявним і учасникам голова Клюбу проф. Сергій Литвиненко.

Іван Смолій

ЗДА ЗЛІКВІДУВАЛИ ОДНУ З СВОЇХ БАЗ В МАРОККО

Рабат, Марокко. — З'єдинені Держави зліквідували одну з своїх п'ятьох військових баз з Марокко та передали її мароканським властям. Сталось це в минулу п'ятницю, тихо, без ніякої особливої церемонії. Американське летунство евакуювало свою базу в Бен Слімані. Залишились ще американські бази в Нуазер, Бен-Ґерір і Сіді Сліман, і морсько-летунська база в Кенітрі (колишній Форт Ліотей). Всі ці бази ЗДА збудували коштом $400,000.000. Їх почали будувати під час останньої війни, на основі договору з Францією, тодішньою колоніяльною державою в Марокко. Після того, як Марокко отримало державну самостійність, воно негайно почало домагатися евакуювання всіх закордонних військових баз, як залишка колоніяльних часів. З'єдинені Держави погодились на це під час минулорічної грудневої візити короля Мохаммеда V у Вашинґтоні, при чому окрема умова в цій справі визначила кінець 1963 року, як остаточний термін евакуації американських баз в Марокко. Летунська база в Бен Сліман мала бути евакуйована до кінця березня ц. р. Переведення на один місяць швидше цієї евакуації вважається доказом американської доброї волі. Впродовж останніх двох тижнів марокканські війська зберігали ту базу наспілку з американськими, знайомлючись з усіми її влаштуваннями. Евакуацію переведено зумисне тихо й непомітно, без великого газетного галасу, з уваги на Францію, яка має ще спір з Марокко за свої тамошні бази. Франція дуже нерадо прийняла до відома згоду Америки на ліквідацію американських баз в Марокко, бо це стало для марокканського уряду найбільшим арґументом проти Франції. Зокрема, Франція має спір з мароканським урядом за право власности до теренів, на яких побудовано ці бази, бо французи твердять, що більшість тих теренів вони викупили у приватних мароканських власників і тому вони не мають обов'язку передавати терени марокканській державі. Евакуйована наприкінці минулого тижня перша американська база була найменша з існуючих там. Кошт її побудови становив $20 мільйонів. Американські військові чинники вважають, що заморські бази чимало втратили на своєму значенні внаслідок винаходу далекосяжних керованих ракет. В даному випадку на евакуацію марокканських баз найбільше вплинув політичний момент. Марокко і Туніс ія мають прозахідню орієнтацію і Америка не хотіла давати зброю в руки комуністам та арабським націоналістам, дуже вразливим на пункті колоніялізму.

Де Ґоль заповідає довгу війну в Альжирі — поручає федерацію

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль закінчив свою триденну подорож по Альжирі, під час якої він виголосив кілька промов до французьких старшин на різних відтинках фронту проти мусульманських партизанів. Єдиним представником преси, що його допущено товаришити де Ґолеві, був Жан Моріяк, який звітував до офіційної французької Інформаційної Агенції. Промови де Ґоля викликали нову політичну сенсацію. Він виключив будь-які політичні розмови з представниками мусульманських націоналістів в Альжирі та висловив переконання, що арабські партизани не хочуть перемир'я, основаного на їхньому роззброєнні. Тому, мовляв, війна мусить продовжуватися і завершитись перемогою французької зброї. Де Ґоль підкреслив, що в Альжирі не може повторитись Дієнбієнфу, яке стало символом французької поразки в Індокитаї і повної втрати тієї країни для Франції. Франція, казав де Ґоль, „має право залишитись в Альжирі". Але водночас де Ґоль виступив одверто проти так званої інтеґрації, себто асимілювання арабів, бо — казав він — альжирський мусульманин ніколи не може стати французом. Тому він висунув концепцію „альжирського Альжиру", який був би зв'язаний з Францією якоюсь формою політичної федерації. Державну самостійність Альжиру де Ґоль назвав „глупотою і катастрофою". Заяви де Ґоля викликали глибоке враження у Франції і за кордоном, як перекреслення надій на швидкий мир в Альжирі, зате вони були приємні для вух французьких військовиків, насторожених супроти хиби ліберального курсу альжирської політики де Ґоля.

Ґвінея визнала комуністичний режим Східньої Німеччини

Бонн. — Муринська держава Ґвінея в Африці, яка щойно 1 січня ц. р. дістала свою незалежність, визнала Східню Німеччину, себто так звану Німецьку „Демократичну" Республіку, яка насправді є штучно створеним совєтським сателітом. Ґвінейський амбасадор д-р Сейду Конт прибув до східнього Берліну літаком в минулий четвер і в суботу склав на руки східньо - німецького „президента" Вільгельма Піка вірчі грамоти. Східньо - німецьким амбасадором призначений до Ґвінеї Карль Нор. Західня Німеччина, яка тримається принципу, що вона не зберігає дипломатичних взаємин з тими, що визнають Східню Німеччину, негайно відкликала з столиці Ґвінеї Конакрі свого амбасадора Герберта Шредера, формально „для консультації". Сподіваються, що зірвання дипломатичних взаємин між Західньою Німеччиною і Ґвінеєю наступить в найкоротшому часі.

У СВІТІ

● **Зараз після від'їзду Хрущова з Індонезії**, індонезійська поліція арештувала лідера тамошньої Конфедерації праці, могутньої робітничої спілки, яка стоїть цілком під диктатом комуністичної партії. Індонезійські комуністи зняли крик, що це „незаконний" акт, бо не проголошено причини арештування того комуністичного ватажка.

● **Совєти найбільш кричать** про небезпеки атомової війни та найбільш погрожують нею світові. Але вони найменше турбуються охоронними заходами проти наслідків атомової радіяції, чи взагалі проти налетів звичайними й атомовими бомбами та ракетами. У Москві взагалі не існує організація цивільної оборони, а напр. у промисловому Челябінську тільки 20% населення притягнено до такої організації.

● **Лідер англійських соціялістів Гю Гейтскелл** закинув колишньому прем'єрові Антоні Іденові, що той був так засліплений ненавистю супроти єгипетського президента Нассера, що не хотів навіть слухати ніякої чужої думки. Іден — каже Гейтскелл — наставився на знищення Нассера і приготовляв війну проти Єгипту, будучи глухим і сліпим на поради збоку військовиків та політиків, що вказували на риск такої авантури. Іден, каже Гейтскелл, по нинішній день переконаний, що тільки він мав рацію, а всі інші помилялися і що треба було підтримати Англію в її поході проти Єгипту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

Книжка необхідна

Трапляється щораз більше людей, які вважають, що в теперішніх наших життьових обставинах, при модерному розвитку технічних можливостей, у виміні думок і в передачі знань можна „цілком добре" обійтися без книжки. Якщо автомобіль цілком добре заступає коня, то чому радіо і телевізія не можуть заступити книжки? Тим часом, не треба глибокої аналізи, щоб доказати незаступність книжки.

Деякі цікаві міркування на цю тему були надруковані недавно в „Ню Йорк Таймсі", у відповідь на надруковану раніше статтю Джей. Доналда Адамса про постійне зменшування числа і упадок добрих книгарень по всіх, навіть найбільших містах. Адамс твердив, що хоч, наприклад, в Ню Йорку можна побачити і купити книжку майже „на кожному кроці": на перехрестях вулиць і на стаціях підземної залізниці, в кожній аптеці, по багатьох ресторанах та інших льокалях, однак добра книгарня в цьому великому місті таки належить до „білих круків". Їх нарахував автор в Ню Йорку тільки 14, а в розмовах з книгарями прийшов до висновку, що вже в недалекій майбутності їх може цілком забракнути, коли „щось не буде зроблене".

Коментуючи це твердження, „Ню Йорк Таймс" вважає, що первопричиною такого стану є те, що публіка не вміє оцінити доброї, „чесно написаної" книжки. Правда, трапляються книжкові „гула-гуп", що пролітають по країні вихром популярности, але по них, крім набитих кишень видавців, нічого іншого не залишається. В модерному часі також і продаж книжки підлягає законові масової психології, загальній моді, що її визначає відповідна реклама. Вистачить спостерегти бодай кілька покупців книжок. Та сама людина, що витрачає чверть чи й пів години на вибір люльки, краватки або капелюха, купує книжку за дві - три хвилини, подивившись на заголовок та малюнок на обкладинці.

В чому криється причина такого явища? Відповідь може бути тільки одна: ми не вміємо оцінити „чесно написаної", доброї книжки, не здаємо собі справи з її направду незаступної вартости і значення для нашого розвитку, нашого способу думання, нашого життя. Навіть надосконаліший фільм не може заступити тієї книжки, на підставі якої він приготований. У фільмі глядач, хоч і знайомиться з темою і думками автора книжки, однак для його власної творчої уяви нічого не залишається. Читаючи книжку, він сам, а не режисер і декоратор фільму, створює постаті і образи, конкретизує книжку у найбільш відповідній йому самому формі, „співпрацює" з автором, розвивається, збагачується духово. Один читач книжки „Адамс і Американська Революція" заявляє, що він потребував прямо таки фізичного зусилля, щоб вернутися із 17-го сторіччя, описуваного в книжці, до 20-го, до дійсности. Він був глибоко заскочений, коли підніс очі від книжки і, поглянувши у вікно, не побачив вояків у червоних жупанах, високих чоботях, з довгими рушницями на плечах.

„Чесно написана" книжка, що є частиною душі автора, важкою працею викладеною на папір, має неймовірну силу. Вона може переносити читача необмежено в часі і просторі, що їх вибрав письменник, вона може змінити його спосіб думання, може змінити його життя. Неодна книжка це вже зробила.

Усе це з подвійною силою стосується до української книжки і українського читача в Америці, бо ж ця книжка не має навіть свого другорядного заступника у вигляді кіна чи телевізії. І тому саме „Свобода" завжди з найбільшою увагою ставилась і ставиться до всієї нашої книжкової продукції і сама в ній брала і бере відповідну участь. І тому Український Народний Союз та його В-во „Свобода", після деякого застою у видаванні українських книжок, викликаного головно конечністю заповнити бодай до деякої міри велику прогалину в потребі англомовних публікацій про Україну, знову ставить нашій суспільності до розпорядження чергову, без сумніву, „чесно написану" українську книжку, повість Івана Смолія „У зеленому Підгір'ї".

Цитований уже „Ню Йорк Таймс" закінчив свої міркування про книжку заввагою, що ми і світ краще виглядали б, якби в нашому родинному бюджеті займала відповідне місце позиція закупу книжок. Від цієї позиції в наших родинах на закуп книжки „У зеленому Підгір'ї" залежатиме у великій мірі і те, коли В-во „Свобода" зможе збагатити нашу суспільність своїми черговими публікаціями. Сподіваймося, що на це не доведеться довго ждати.

Щораз гірша ситуація

Американський амбасадор у Західній Німеччині ствердив минулого тижня в розмові з журналістами, що останні заяви Хрущова „у значній мірі гасять надії на зменшення напруги між Сходом і Заходом". Він заперечив, начебто в американському уряді є тенденції відкласти заплановану на травень у Парижі конференцію „на вершинах", і запевнив ще раз, що американський нарід і його уряд бажають миру. „На жаль, остання заява Москви, що розв'язувати проблеми можна тільки за її взорами, розвіває надії".

Ці слова американського амбасадора стосувались, очевидно, нових погроз Хрущова, що коли „не пощастить переконати Заходу", щоб він признав совєтський плян мирового договору з „двома Німеччинами" і перетворення західнього Берліну на „вільне" себто скомунізоване місто, то Совєтський Союз підпише із Східньою Німеччиною сепаратний мир „з усіма наслідками такого акту". Таким чином для Совєтів існує тільки ця одинока розв'язка проблеми Німеччини, яку диктують вони і яка насправді була б рівнозначна з капітуляцією Заходу.

До такого підходу Москви до проблеми Схід — Захід присднався це погляд на справу міжнародного роззброєння. Якраз на вівторок 15-го ц. м. скликано до Женеви на перше засідання нову 10-членну Комісію в справах міжнародного роззброєння, що складається з представників 5-ох західніх і 5-ох комуністичних держав. Відомо, що Совєти прийдуть туди з пропагандивним блефом Хрущова про „генеральне і повне" роззброєння, включно із скасуванням військових бюджетів. Захід виготовив свій проєкт триступневого роззброєння. На цю тему минулого тижня державний секретар Гертер промовляв у Клюбі Крайової Преси в Вашингтоні. Совєтська преса негайно накинулась на Гертера і, поки ще розпочалась Женевська конференція, визнала західній плян „неприйнятливим".

Таким чином обидві найважливіші справи, які будуть предметом нарад конференції „на вершинах" у Парижі, проблема Німеччини і міжнародного розброєння, не мають найменших шансів на будь-яку компромісову полагоду. В обох цих справах Совєти визнають принцип: або погодитися на їх проєкт, себто скапітулювати перед ними, або продовжувати стан холодної війни з дальшими перегонами у зброєнні, погрозами, шантажем, льокальними війнами і небезпекою великої війни.

Єдиним залишком „духу Кемпу Дейвіда" є ще відсутність у промовах Хрущова безпосередніх атак проти особи президента Айзенгавера. Нема також безпосередніх атак проти англійського прем'єра Мекміллена і французького президента де Голя. Це та фірточка, що її собі Хрущов залишає відкритою для зустрічі з тими західніми мужавами. Але ось, наприклад, авантюри південно - американських комуністів під час минулотижневої подорожі президента Айзенгавеа змушують догадуватись, що й оця остання тактична фірточка хрущовської дипломатії зачиняється. Не до миру йдуть події, а до розпалення наново холодної війни.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ 1960 Р.

Починаючи від 1-го квітня, протягом двох тижнів близько 160,000 осіб відвідають кожний дім, кожну садибу в З'єдинених Державах. Це буде вісімнадцятий перепис.

Кожних десять років, починаючи від 1700 року, як передбачено Конституцією та кількома актами Конґресу, федеральний уряд брав на облік людність З'єдинених Держав. Року 1790 З'єдинені Держави разом із територіями маля людности, за винятком індіянів, — 3,929,214 душ. Перепис 1960 року має взяти на облік приблизно 180 мільйонів осіб.

Цього року Бюро Перепису вперше опрацювало нову спеціяльну форму для обліку кожної родини. Форму цю треба виповнити заздалегідь і мати готову, коли прийде обліковець після 1-го квітня.

Інформації, потрібні для цієї анкети, включають прізвище, адресу, стать, расу, день і рік народження, одружений чи ні, а також відношення до голови родини. Також будуть поставлені кілька запитань про самий будинок, де мешкає родина, та про його обладнання.

Ці питання будуть поставлені всім родинам у З'єдинених Державах. Крім того, кожна четверта родина дістане також спеціяльну анкету: „Господарські питання".

В цій другій анкеті будуть додаткові питання про членів родини, про їх життьовий стандарт і про будинок, в якому родина мешкає. Цю анкету треба виповнити і вислати протягом трьох днів у коперті заадресованій до місцевого Бюра Перепису (без поштового значка). Такі додаткові питання будуть поставлені кожній четвертій родині не тільки тому, що це коштуватиме значно дешевше, але й тому, що при мільйонових обрахунках цих інформацій буде цілком досить.

Всі інформації, дані обліковцеві, який відвідає вас, або вписані в анкету, залишаться суворо секретними, як передбачено законом, і жадна інша державна установа не може їх взяти й використати для себе. Кожний працівник Бюра Перепису, який передасть інформації з анкет перепису, буде покараний грошовою карою або ув'язненням.

По скінченні перепису і підрахунків, в кінці квітня та в травні будуть оголошені попередні підсумки для всіх повітів і селищ з населенням понад 14,000 мешканців.

Остаточні числа населення кожного стейту будуть подані Президентові не пізніше як 1-го грудня 1960-го року. Ці інформації дадуть підставу для устійнення числа конгресменів від кожного стейту до Конґресу.

Восени 1960 р. Бюро Перепису почне публікувати офіційні дані для всіх населених пунктів З'єдинених Держав — стейтів, повітів, міст і селищ.

Перепис має далеко більше значення, ніж просте обчислення населення. Це дасть і зведе до купи всі відомості про американський народ і про кожну фазу нашого економічного і соціяльного життя. Ці інформації широко використовуються урядом, індустрією, громадськими групами тощо.

Для плянування шляхів, будівництва житлових будинків, шкіл, шпиталів і т. п. наслідки перепису мають велике значення. Великі суми грошей розподіляються федеральним урядом по стейтах, а також стейтовим урядом по повітах і селищах залежно від числа населення даного пункту. Це дуже важливо також для приватних підприємств.

Інформації, зібрані після перепису, дадуть відповіді, м. іншим і на такі важливі для поодиноких етнічних груп питання, як: скільки американців народилось за кордоном (або в країні, де говорять вашою мовою), або мають батьків, народжених за кордоном (або в країні, де говорять вашою мовою)? При цьому треба додати, що громадяни українського роду вперше матимуть нагоду і можливість сказати це в переписі населення. Дальше будуть відповіді на такі питання: Як швидко розвиваються західні стейти? Чи на багато збільшилося число старших осіб? Скільки родин виїхало на передмістя або на провінцію? Скільки родин мають телефони, автомобілі, телевізори, радіоапарати, пральні машини і холодільні. Скільки людей працює, яку роботу виконує і скільки заробляє?

Отже, перепис 1960 року дасть наочну картину того, що сталося у З'єдинених Державах від часу минулого перепису, проведеного десять років тому. Дбайлива співпраця кожної американської родини матиме величезне значення для якнайдетальнішого переведення перепису.

Американська Рада

Встановлюють автоматичну алярмову систему по цілій країні

Вашингтон. — Летунство починає встановлювати по цілій країні автоматичну алярмову систему, яка негайно інформуватиме відповідальні військові команди про те, де ворогові вдалося скинути атомові бомби. Ця система не буде попереджати команди про те, де має впасти ворожа бомба, тільки інформуватиме про вже скинені бомби. Перші інсталяції будуть готові вже за два-три тижні, а ціла система викінчена буде впродовж кількох місяців. Визначені є головні центри команд, які мають діставати ці алярмові звіти: — Пентаґон, підземна команда коло Форту Річі в Мериленді, Стратегічна Летунська Команда на базі Оффкат в Омазі, команда в Колорадо Спрінґс та в Білому Домі.

Про плян інсталяції цієї системи говорив представник летунства генерал бриґади Дж. Б. Бестік в конгресовій підкомісії видатків на військові цілі. Важливість цієї системи для команди протилетунської оборони є безсумнівна, бо вона негайно буде поінформована про те, що ворог знищив, і зможе видавати відповідні накази своїм летунським з'єднанням.

● **Між Західньою Німеччиною** та Ізраїлем прийшло до нової умови в справі німецького відшкодування жидам за заподіяні ним за гітлерського режиму кривди. У Бонні підписано пакт, за яким Західня Німеччина заплатить Ізраїлеві в 1960 році товарами і грішми разом $59.5 мільйонів. Це вже дев'ятий рік Німецька Федеративна Республіка платить Ізраїлеві відшкодування за злочини гітлерського режиму.

НА ТЕМИ ДНЯ

„ФАШІНГ" В ЕВРОПІ

Мюнхен. — Фашінг (fasching — від — fasten — постити, — по-нашому „пущення") — це давній традиційний звичай у Німеччині, Італії і на Півдні Франції. В ньому змішалися, безперечно, елементи поганські з християнськими. Примітивні люди радощами зустрічали наближення весни, коли дні довшають, а ніч коротшає. Християнство принесло в ці радощі перерву: Великий Піст, перед Воскресенням Христовим. Тяжко було розлучатися людям з „м'ясопусними" тижнями між Різдвом та Великим Постом, і вони влаштовували „проводи" м'ясниця різними бенкетами, забавами, танцями, маскарадами. Православна Церква, щоб підготувати своїх вірних до Великого Посту, що триває сім тижнів, установила переходовий „сиропусний тиждень": перед Великим Постом один тиждень не дозволяє Церква їсти м'яса.

Однак із цієї підготови до Посту люди зробили тиждень надмірного споживання млинців, вареників із сметаною, налисників, голубців із сиром, лінивих вареників, сирників і всяких інших страв. Добре цю „підготову до посту" описав наш Квітка-Основ'яненко в гумористичному оповіданні: „На пущення як зав'язано".

В Німеччині „пущення" (фашінг) цього року триває 54 дні (краще сказати — ночі). В Мюнхені, що віддавна славний веселим і життєрадісним характером людности, в дні фашінгу люди забавляються не тому, що готуються до Великого Посту, а — щоб „вискочити з буденного", з'явитися на баль замасковано, в убранні „еспанського гідальга" чи в рясі капуцина-монаха чи японської „гейші".

В цих зустрічах молоді й людей старшого віку, при пиві і вині, при музиці й танцях, що тривають до пізньої ночі, витрачається немало грошей і на їжу. Але тепер мюнхенці звертають уже менше уваги на кількість їжі, а більше на якість. Бо переїдання, як кажуть лікарі, завдає багато шкоди людському організмові: недуги внутрішні - шлункові, серцеві — все це внаслідок надмірного споживання їжі й напоїв. І мюнхенці потроху призвичаюються до поміркування в їжі. Але від пива не можуть відвикнути, бо це їх національний напій.

Звичайно, є вимки в цьому „пущенні". Організація Католицької Молоді в Мюнхені влаштувала свій баль - вечерниці в Німецькому Театрі без алькогольних напоїв, і молоді люди могли веселитися з не меншим захопленням, як і там, де підносять настрій „градусами".

Пущення, що має свій ґрунт у християнській традиції, втратило зв'язок з релігійністю. Лишилася тільки поганська основа цього звичаю: радощі без каяття. Не без причини провідники в церквах закликають вірних до розважности, до здержливости, нагадуючи про недалекий піст. В церквах зустрінете більше людей старшого віку. Молодих не захоплює навіть церковна музика Баха, Моцарта і Вівальді. Їм більше подобаються джезові мелодії і ритм модних танців. **П. А.**

У ЦАРСТВІ ЖІНОЧОГО ОДЯГУ

У популярному журналі „Космополітен", в числі за лютий вміщено ілюстрований репортаж про одно з „чудес" Ню Йорку, — його „Одяговий осередок" („Гармен Сентер"). Це „малий Париж" жіночої елеганції, найбільша на цьому континенті кузня всього того, що робить американок (за словами журналу) найбільш вибагливо убраними жінками у світі. Кожному мешканцеві Ню Йорку добре відома ця одягова дільниця, де кипить таке рухливе життя, де стільки високих фінансових калькуляцій та вкладу людської творчости, стільки ніжности й фантазії — для кращого вигляду американського жіноцтва.

Щоб мати деяке уявлення про це „одягове царство", покористуємось інтересною статистикою та спостереженнями, що їх подано у цьому журналі. Зокрема для наших читачок ці рядки „відкриють Америку" у такій важливій для них галузі, яку під фінансовим аспектом відчувають також їхні добрі мужі...

І так, майже половина робочих рук цього міста - велетня (43%) припадає на цю жіночу галузь індустрії, яка приміщується в десятках багатоповерхових домів, що входять у бизнесовий комплекс „Гармент Сентеру". Окрім власників, канцелярійного й іншого допоміжного персоналу, понад триста тисяч здебільша жіночих робочих рук знаходить тут працю. Річний оборот цього промислового велетня становить вісім з половиною більйонів долярів! І це незалежно від світової чи господарської коньюнктури цього краю.

Приблизно п'ятьсот різних фірм існують на цьому обширі жіночої елеганції. Всі ті фірми знаходяться в приватних руках, і тому слушно називають цю індустрію — царством приватників. Такий стан триває рівно 107 років без відомих у ЗДА картелів, трестів і компаній. Саме цьому принципові приватної власности та індивідуальної ініціятиви завдячує теперішній стан, ріст і значення — цей „Одяговий Осередок".

Приблизно двадцять фірм кожного року проголошують тут банкрутство, але на їхнє місце приходять негайно нові, іноді з тим самим персоналом і на тому самому місці. Просто з тої причини, що часто на одному поверсі діє одна фірма, на другому інша. Ледве дві хвилини часу треба, щоб переїхати підземною залізницею „Гармент Сентер", зате на його поверхні таке муравлище авт і пішоходів, що треба деколи цілої години, щоб таксівкою пробитися крізь сотки вантажних авт, що привозять сюди матеріяли і відвозять на кораблі та на залізницю готові продукти. Сімдесять п'ять відсотків усіх тих фірм мають менше, як п'ятдесять душ персоналу. Тут на порядку дня — взаємне викрадання взорів, моделів та інших таємниць, бо в цій ділянці індустрії немає жадних патентів і охоронних прав.

Кожного року цей бизнесовий колос викидає на ринок 250 тисяч різного стилю і фасону виробів — білизни, суконок, костюмів, плащів, футер, капелюхів. Такі велетні, як „Пюрітен Дресс", продукують щорічно самих лише жіночих суконок п'ять мільйонів штук, на загальну вартість 30 мільйонів долярів. Продажна ціна їхнього товару поміж трьома та вісімнадцятьма долярами за штуку. Ціла армія гарних модельок презентує покупцям готовий товар, при чому, як звітує з дозою співчуття „Космополітен", ці бідні дівчата пересічно по двісті разів кожного дня мають убиратися у щораз інакші фасони. Буває навіть, що вони падають, з ніг від виснажливої праці — для добра й „щастя" мільйонів своїх посестер у широкому світі. Пересічні їхні заробітки: 50 — 100 долярів на тиждень.

Майже всі робітниці „Гармент Сентеру" належить до Міжнародної Жіночої Одягової Юнії, президентом якої від її початків (1932 р.) існування є відомий і впливовий у юнійному світі Дейвид Дубінскі. Це — єдина, мабуть, юнія у ЗДА, яка ні разу не страйкувала проти працедавців, бо обидві сторони полагоджують свою справу у повній гармонії, включно з визначенням цін на товари.

І. Л.

Дискутують над причинами господарської знижки

Шикаго. — Професор Шикаґовського університету д-р Езра Соломон, промовляючи на зборах Конференції Т-ва Морґеджових Банків на Середньому Заході, обговорював можливість найближчої економічної рецесії. На його думку вже починають появлятися ті причини, які викликали були господарські рецесії в 1953 - 54 і в 1957 році. Він передбачає, що в декаді від 1961 до 1970 року буде аж три економічні рецесії, але вони будуть далеко менші в порівнянні зі знижками з 50-их років. Д-р Соломон міркує, що великі державні видатки на оборону є найбільшим чинником, який спричинює економічну нестабільність. Зменшення видатків на оборону в 1953 - 54 роках і в 1957 році — це головна причина двох попередніх рецесій. До економічної нестабільности треба зарахувати і нездорові інвестиції промисловців. Нові господарські рецесії, гадає д-р Соломон, будуть лагідніші, бо тепер є лібералініша система виплачування допомоги безробітним.

Американський експорт збільшується при одночасному зменшенні імпорту

Вашингтон. — Департамент торгівлі стверджує, що в січні цього року поправився балянс закордонної торгівлі, бо імпорт становив $1,129,000,000, на 24% менше як в грудні 1959 року, а експорт виносив $1,483,000,000, на 15% більше як в січні 1959 року. Січневе число означає, що в річному відношенні експорт виносив $17,250,000,000, а в другій половині це річне відношення становило $16,800,000,000. Торговельна надвишка в січні ц. р. становила $354,000,000, а в минулому році пересічна місячна надвишка експорту над імпортом виносила тільки $94,000,000. Настала зміна на краще і у відпливі золота за кордон. До дня 27-го лютого ц. р. вивезено до чужих держав золота за 35,000,000 долярів, а всі запаси золота в ЗДА в тому дні становили $19,421,000,000. В попередніх двох роках продаж американського золота прибрав був великі розміри, які грозили стабільності доляра.

Петро Одарченко

ПАНАС МИРНИЙ І ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(1)

Щоб між нами не вгасало
Проміння величне,
Ти „поставив на сторожі"
Слово твоє вічне.

Ми, як ти, минати будем
Чужії пороги,
Орать будем свої ниви,
Рідні перелоги.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Могутнє слово геніяльного поета України ясним сонцем осяяло поневолений Край; кинуте великим поетом зерно упало на родючий ґрунт, і буйним колоссям укрилася розлога Українська Нива. Надхнені палким словом Т. Шевченка, прийшли нові орачі, нові сіячі, продовжуючи Шевченкову справу, виконуючи Шевченкові заповіти. Їх не спинили ні люті заборони, ні валуєвські накази — „не було, нет і бить не может", ні емські „укази", ні тюрми московські, ні каторги сибірські! Нові орачі Рідної Ниви відразу ж після смерти Великого Батька стали на його місце, взяли в свої міцні руки чепіги; пізніше їх підхопили внуки, правнуки, праправнуки Великого Батька! І з кожним десятиліттям більшає орачів, більшає сіячів, більшає число борців, що з розгорнутим Шевченковим прапором ідуть вперед до здійснення величних заповітів Національного Пророка України — до здійснення віковічної мрії українського народу — вільної, демократичної, ні від кого незалежної Української Держави!

Шевченкове СЛОВО стало „на сторожі" прав поневоленого українського народу, стало тим зерном, що дало буйний урожай. СЛОВО Шевченкове породило сотні великих діячів, тисячі письменників, мільйони борців за Шевченкові ідеали Правди, Свободи і Державної Незалежности Великої Соборної України!

Під впливом Шевченкового СЛОВА виховувалися, виховуються і вічно, поки житиме Український Народ, будуть виховуватися цілі покоління борців і відданих працівників України.

Всі українські письменники, що жили і творили після смерти Шевченка, зазнали на собі могутнього впливу Великого Поета. А багато талановитих письменників стали Українськими письменниками лише завдяки Шевченкові! Шевченків „Кобзар" спрямував їх на рідний шлях. Зачаровані небесною музикою Шевченкового слова, запалені його невгасимою любов'ю до рідного народу, надхнені його палкими закликами до боротьби за Волю — талановиті юнаки кидали „панську" державну московську мову і починали писати своєю рідною мовою.

Таким „свшан-зіллям" був Шевченків „Кобзар" і для славного українського письменника Панаса Мирного.

28-го квітня 1865 року шістнадцятилітній Панас у своєму щоденнику записав такі рядки: „Прихожу домой, мне дают письмо от Ивана. Как оно меня обрадовало: жаль только, что „Кобзаря" нет. А те издали?... изуродовали „Кобзаря", такое гениальное произведение! Черти!... Когда б на мою долю хоть те пришлось, что издает бурса... Ну, какое несчастье Украине этой бедной вдове: народ подавлен, воспитание на родном языке запрещено... „Кобзарь", г. тот изуродован. Несчастная Украина, мать ты моя![1])"... Є. Кирилюк гадає, що тут мова йшла про видання „Кобзаря" Д. Юожанчикова 1867 р., „яке могло зустріти цензурні труднощі, ще в 1865 році"[2]).

Запис у щоденнику 28-го квітня 1865 року містить також такі багатозначні рядки: „Не начать ли дневника писать на украинском языке? С завтрашнего дня же бросаю московский и берусь за свой".

І з 29-го квітня 1865 року Панас пише вже українською мовою: „Тепер серце рветься, хоче вилити своєю мовою сльози бідної вдовиці". А 2-го травня Панас пише у своєму щоденнику: „Сьогодні мої іменини, 16 років уже стукнуло". І далі він висловлює свої почуття і настрої у вірші, написаному під впливом Шевченка та народних українських пісень. Панас у день свого шістнадцятиліття висловлює свої сумні думки:

І сам ляжу у могилу
З гіркими сльозами...
Чи одно хоч на сміх серце
На сім світі? Чи спом'яне
Мене і згадає
Яким добрим словом?[3])

Чим же викликаний такий сум у шістнадцятилітнього хлопця?

На це питання молодий поет дає таку відповідь: „куди гляну-подивлюся, все гореневоля, а де щастя? Хто його знає,

Єсть на світі доля,
А хто її знає?
Єсть на світі воля,
А хто ї має?

Чи не так воно й є? Правда великая, святая правда!

Гине слава козацькая, долі нема..."[4])

Цей запис у щоденнику свідчить про те, що шістнадцятилітній Панас не тільки читав твори Шевченка, але деякі з них знав навіть напам'ять. І перші свої спроби писати Панас почав під впливом Шевченка. Молодий юнак був під владою чарівного слова Шевченкового. Він цитує уривки з творів Шевченка навіть тоді, коли, здавалося б не мав на це ніяких підстав. Наприклад, Панас записує в своєму щоденнику шляхетний вчинок однієї жінки, що одержала від гадяцького „казначея" помилково 12 карбованців допомоги на дітей, замість 6 карбованців. Ця жінка, порахувавши вдома гроші, відразу прийшла до „казначейства" і повернула 6 карбованців. Ця чесність бідної жінки викликає у пам'яті Панаса вірші Шевченка: „Я зараз і пригадав оте батькове — наша слава

Без золота, без каменю,
Без хитрої мови,
А голосна та правдива,
Як Господа слово!

Велику радість висловлює Панас, коли на Багату Кутю 1865 року одержав від свого брата Івана портрет Гонти.

(Далі буде)

---

[1]) Панас Мирний. Твори в п'яти томах. Том 5. Київ. В-во Академії Наук Української РСР. 1955, стор. 323.

[2]) Є. П. Кирилюк. Традиції Шевченка в новій українській літературі. „Збірник праць Шостої Наукової Шевченківської Конференції. Київ, 1958, стор. 13.

[3]) Панас Мирний, Том 5, стор. 324.

[4]) Там же, стор. 325.

Студійна (Каледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатше життя! Не зволікайте зі забезпеченням ваших дітей!

ХРОНІКА НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Український Театр в Америці під мистецьким керівництвом Й. Гірняка завітав 27 грудня м. р. до Нюарку і влаштував в залі Української Централі з нагоди 250-ліття Мазепи вечір „Людина і Герой". В програмках писалося, що це буде про „Гетьмана І. Мазепу в кадрах мистецького слова світової літератури, зі супровідним словом Ю. Лавриненка, відчитаним Й. Гірняком" в 9 відслонах. Шестеро виконавців мистців слова — рецитували вийнятки з творів з Мазепинською тематикою. Приходилось подивляти працю виконавців у підготові тієї імпрези, режисерію п. О. Добровольської, оформлення сцени п. Липчуком і техніку звуку п. Я. Недільського. Направду була це культурна, на високому рівні поставлена, імпреза. Тиша на залі під час імпрези була наявним доказом належного зрозуміння та оцінення праці театру і високовартісної імпрези на сцені.

З рамени місцевого УМІ виголосив проф. Р. Савицький 10 січня, на два дні перед своєю смертю, репортаж зі своєї поїздки по Европі, в минулому році. Цей репортаж з враженнями доповідача з різних країв Европи та переданих слухачам гарною формою слова і при помочі фільмів захопив слухачів. На поставлені запити слухачів доповідач давав вичерпні вияснення і всі відходили з повним вдоволенням.

Федеральна кредит. кооператива „Самопоміч". Коли врешті по 2½ роках заходів, в липні місяці вдалося вистарати для кооперативи чартер, відбулися 31 серпня м. р. основуючі збори кооперативи. Вибрану Дирекцію очолював д-р В. Бемко. По п'яти місяцях діяльности кооператива мала 123 членів і квоту $25,777. — Від неї кооператива виплатила вкладчикам 4% дивіденди та уділила членам позичок на квоту $12,500 на господарські потреби на 5 літ. Позички забезпечені на випадок смерти довжника так, що ані родина довжника ані ручителі не сплачують довгу. Вкладки забезпечені до квоти $2,000. Льокаль кооперативи поміщується при Белмонт евню 9, Нюарк.

22 січня відбулися загальні збори кооперативи в приявності численного членства та представників з Ню Йорку дир. І. Шепаровича і інж. І. Гурика від ТУК-у, інж. О. Гладиловського і адвоката Р. Олесницького від Централі „Самопоміч" і дир. А. Бука від кредит. кооперативи в Джерзі Сіті. По звідомленні д-ра В. Бемка з діяльности кооперативи та по дискусії вибрано Дирекцію кооперативи в складі д-р В. Бемко, президент, мгр. В. Геврик і інж. О. Суховерський, — заступники; д-р С. Янів — секретар, д-р М. Гой — касир; В. Кузик — заступник, В. Оссецький, М. Коваль і Гр. Шпикульський — члени. До контр. комісії ввійшли Я. Олесницька, д-р В. Сенежак і О. Суховерський. До позичкового комітету ввійшли мгр. І. Оверко, А. Радомський, К. Степовий, інж. К. Приходько і мгр. О. Лисинецький.

„Чорноморська Січ", активне товариство. В рядах його членства знайшлися особи з давньої і нової іміграції. 3-го грудня м. р. відбулися заг. збори Тов., на яких прийнято до відома письменно виготовлені звіти з діяльности уступаючого уряду, опісля відбулася номінація кандидатів до керівних органів тов. 17 грудня м. р., при виборах картками до нового уряду тов. вибрані:: М. Кормило — предсідник, Мирон Литвин, заступ. предс., С. Кобільник — секретар, М. Матіяш — фінанс. секр., М. Корда — скарбник. До контр. комісії: Д. Мельничук, М. Литвин, Р. Філіпський. День 31-го січня ц. р. був святочним днем тов. Відбулося заприсяження членів нового уряду т-ва, переведене Д. Мельничуком та надання почесного відзначення найстаршим 8 членам тов. за їх довголітню працю. 150 членів т-ва засіли при столах, члени нового уряду, контр. комісія та запрошені гості, м. і. адвокати В. Гураль і І. Романишин при почесному столі. Сходини відкрив Д. Мельничук і попросив найстаршого віком члена І. Тарнавського провести молитву, а опісля покликав на товстмайстра адв. Гураля з Гільсайду. Під час скромної перекуски і гарного співу колядок і нар. пісень місц. чол. хором „Трембіта" під дир. п. М. Добоша, виступав ряд промовців з привітами і побажаннями, при чому в гол. промові підкреслено конечність святкування ювілею „Січі". Переведена на залишенців в Европі збірка на залі принесла 100 дол. По коротких словах подяки всім приявним за участь на сходинах та по відспіванні гимну „Ще не вмерла Україна".... учасники серед гарного настрою залишали залю „Ч. Січі".

Зимовий З'їзд Пластунів (ок) відбувся в Нюарку 30-го січня ц. р., саме перед забавою місц. Кружка Пластприяту. У З'їзді взяли участь: 10 курінь пласт. сеньйорів „Чорноморців", 25 курінь старших пластунів „Чорноморців" і курінь старших пластунок „Чорноморські Хвилі" через своїх представників в числі понад 40 осіб з осередків: Балтімор, Боффало, Герісбург, Дітройт, Йонкгставн, Монтгомері (В. Вірджінія), Филаделфія, Нюарк з околицею (Елизабет, Пасейк), Ню Гейвен, Ню Йорк, Рачестер і Торонто. В програмі З'їзду були: програмовий реферат, курінні наради для обговорення деяких справ, перекуска, в якій взяли „участь і запрошені гості, при чому виголошено низку промов і привітів. По закінченні учасники З'їзду взяли участь у вечірній забаві Кружка Пластприяту. В неділю 31 січня учасники З'їзду взяли участь у Богослуженні та нарадах, на яких намічено діяльність у наступному році м. і. влаштування літніх морських таборів і схвалення правильника морського пластування.

Цьогорічний карнавал в Нюарку відзначився численними забавами. На особливе відмічення заслуговують забава, влаштована спільно місц. хором „Трембіта" і місц. Станицею Дивізійників 23-го січня ц. р. Комітет забави, зложений з представників обох організацій під проводом голови п. О. Голинського, гарно вив'язався з свого завдання. В гостину прибув запрошений повний хор „Думка" (жін. і чол.) під дир. п. Л. Крушельницького, якого привітав голова комітету в приявності численних гостей. По кількох танках в год. 10-ій почалась мистецька частина чол. хору „Трембіта", який під дир. О. Рейнаровича відспівав кілька колядок. Опісля жін. і міш. хор „Думка" відспівав кілька колядок і щедрівок та окремо чол. хор „Думка" відспівав коляду „Не плач Рахиле". Мистецьку частину закінчили спільно хори „Думка" і „Трембіта" під дир. п. Л. Крушельницького колядою „Нова рада стала". По коротких словах подяки д-ра О. Утриска хорові „Думка" і представника хору „Думка" п. А. Валька — на закінчення хор „Думка" відспівав пісню „З Новим роком" — Я. Недільського. Підкреслити належить відрадний факт: Ця забава об'єднала обидва сусідні хори в одну рідню. Ще й досі в учасників забави залишився гарний спомин. Рівночасно у деяких громадян Нюарку, мало заінтересованих хоровим мистецтвом, залишився жаль, що не прийшли на забаву. Гарний дохід зі забави призначений на допомогу українським воєнним інвалідам.

Друга вдала забава в карнавалі, — це традиційні вечерниці місц. Кружка Пластприяту і Комітету придбання пластового дому в Нюарку 30-го січня. Забаву цю, яка була гарною товариською зустріччю, використано для роздачі нагород - трофеїв для пластунок місц. станиці за їх осяги у змаганнях під час Роковин гетьмана І. Мазепи на фестивалю української молоді в Ню Йорку. Пласт. М. Боровик одержала першу нагороду, пл. З. Гнатик — другу нагороду та гурток пластунок „Калина" за виготовлення ноші дочки козацького полковника з часів І. Мазепи. Трофеї уфундувала Управа місц. Кружка Пластприяту, як вияв подиву і признання батьків для пласт. молоді за працю і осяги. Нагороди передав представник КПС-у пл. сеньйор д-р В. Савчак з Ню Йорку. Була і презентація дебютанток в оригінальних і гарних суконках, яких представив гостям д-р Карапінка, голова місц. Круж. Пластприяту. На забаві явилася численно студентська і пластова молодь. Гарний дохід зі забави призначений на пластовий дім в Нюарку. Комітет придбання дому видав на 1960-ий рік український стінний календар, накладом 2,500 примірників в мистецькому оформленні мистця М. Бутовича та з заподанням в календарі адрес наших місцевих фірм і бизнесменів.

Доповідь інж. Дмитра Андрієвського з Европи відбулася заходом 70-го Відділу в Нюаркy 14-го лютого в залі Чорноморської Січі. По відкритті віча головою Відділу, інж. О. Суховерським, вибрану президію віча очолював п. Я. Гайвас, який по гарній, змістовній доповіді на тему: „Україна і сучасна міжнародна політика", вміло проводив під час оживленої дискусії, в якій забирали голос численні учасники віча. Дискутанти, панове: д-р Р. Криштальський, З. Стефанів, д-р П. Богданський, Р. Філінський, Мирон і Михайло Леськів та В. Різник і П. Дорожинський з Ню Йорку своїми думками доповнили цінну доповідь.

О. У.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт в підготовці до Академії в честь Митрополита Андрея

З ініціятиви українсько-католицьких парафій на чолі з деканом д-ром о. Степаном Кнаппом і Відділів Союзу Українців Католиків „Провидіння" відбули їх представники в числі кільканадцяти осіб 18. січня в приміщенні парафії в Гемтремку ширшу нараду, на якій започатковано справу влаштування в Дітройті величавої академії в честь Митрополита Андрея. Академія має на цілі віддати пошану Великому Митрополитові в п'ятнадцяту річницю Його мученичої смерти а також надати більшої популярности серед власного громадянства і американців імені Митрополита Шептицького, коли Апостольська Столиця почала процес в справі беатифікації Слуги Божого Андрея. На тій нараді вибрано ініціятивний комітет, який намітив склад потрібних комісій. Нарада обговорила програму академії, доручила ініціятивному комітетові найняти найкращу залю, намітити промовців, переговорити з виконавцями програми і скликати в найближчому часі ширшу нараду представників всіх організацій Дітройту і околиці. Постановлено, що почесний комітет буде складатися з парохів і їх сотрудників, а до ділового комітету мають входити світські люди. Друга нарада відбулася 26 лютого в присутності кількадесятьох представників різних організацій. Погана погода унеможливила багатьом представникам прибуття на нараду. Нарадою проводив о. С. Кнапп при помочі голови ініціятивного комітету п. В. Тустанівського. На нараді довідалися присутні, що святкування буде тривати три дні. Сама академія відбудеться 1-го травня 1960, а 29 і 30 квітня будуть відбуватися по всіх церквах врочисті Богослуження, проповіді, молитви, сповіді на інтенцію Митрополита. Будуть вислані прохання до чужих католицьких парафій про відповідні відправи в їх костелах. Академія відбудеться в Едсел Форд авдиторії, найкращій залі Дітройту, о год. 2.30 по полудні. На академії виступлять хор „Трембіта" під кер. п. К. Цепенди і всі церковні хори. Має бути інсценізація з життя бл. п. Митрополита, а величної врочистості академії нададуть молитви а між ними: „Молитва за український нарід" самого Митрополита. На українського бесідника наміченo д-ра Б. Лончину, професора Вейн університету, а на промовця англійського когось з визначних чужинців з католицького світу. Комітет постановив, що цілий місяць травень буде посвячений пам'яті Митрополита, щоб дати можність організаціям влаштовувати для свого членства святочні сходини, на яких виголошувано б реферати, спомини, а також пригадувано заслуги Митрополита А. Шептицького як українського національного героя і великого Душпастиря. По парафіях будуть цілий місяць відправляти Богослуження на інтенцію добрих вислідів беатифікаційних заходів. Митрополит Кир Константин прислав своє благословення для цілої праці комітету, а тому, що Митрополит є перешкоджений на той час, комітет старається запросити на свято Кир Йосифа. Важніші реферати ділового комітету розділені так;: В. Тустанівський — голова, В. Чавс — секретар, В. Гупалівський — скарбник, М. Чемний — преса, Я. Кривий — пропаганда, Б. Скасків — заступник голови і зв'язок з організаціями, П. Будзол — заст. голови і зв'язок з жіночими організаціями, І. Білоус — зв'язок і інформації до „Свободи".

Діловий Комітет звертається з гарячим апелем до всіх організацій Дітройту і околиці не влаштовувати в дні першого травня жадних імпрез. Віддаймо в цілості той день в пошану пам'яті Слуги Божого Андрея.

Іван Білоус

З відозви СВУ в 30-ту річницю судового процесу

На березень і квітень 1960 року припадає 30-та річниця відомого в цілому світі і голосного в СССР у 1930 році комуно - московського судового процесу в Харкові над провідним складом Спілки Визволення України й Спілки Української Молоді — підпільних організацій, що ставили своїм завданням боротьбу за самостійну й ні від кого незалежну Українську Державу!

В умовинах колоніяльної залежности УССР від Москви, СВУ-СУМ були першим організованим політичним рухом, що продовжував нелегальним шляхом визвольні змагання українського народу 1917-21 років. Цей рух був знаменний тим, що він охоплював усі прошарки українського народу під совєтами, а тому й мав поважні, а в деяких випадках вирішальні впливи в багатьох галузях українського життя в УССР. Зокрема, СВУ унапрямлювало національне виховання українського народу, а зокрема молоді.

Під прапорами ВСУ-СУМ-у об'єднувалися науковці, письменники, вчителі, кооператори, студенти; українське патріотичне селянство й робітництво, українці — старшини червоної армії.

Спілка Визволення України була тісно пов'язана з Українською Автокефальною Православною Церквою, яку очолював Митрополит Василь Липківський, і яка у свою чергу мала великі впливи на український нарід, виховуючи його в національному дусі.

Щойно після викриття СВУ й СУМ-у і знищення їхніх провідних кадрів русифікація України набрала неприхованих форм і продовжується з ще більшою інтенсивністю в наші дні.

На харківському процесі 30 років тому українські доморослі комуністи, такі, як П. Любченко й М. Скрипник, на наказ імперіялістичної Москви вчинили розправу над Україною! Тоді на лаві підсудних оскаржено 45 провідних членів СВУ й СУМ-у, серед яких були визначні вчені, науковці, культурні й церковні діячі та студенти, на чолі з віце-президентом Всеукраїнської Академії Наук Сергієм О. Єфремовим — провідником СВУ, і Миколою Павлушковим — керівником Спілки Української Молоді при СВУ, а тисячі українських патріотів по всій Україні, членів і нечленів СВУ та СУМ-у заарештовано й знищено або заслано до концентраційних таборів без слідства й суду!

Майже всі засуджені на харківському процесі провідні члени СВУ й СУМ-у загинули на засланні.

Ми, члени Спілки Визволення України на еміграції, закликаємо Українські Церкви, всі українські наукові, політичні, суспільно - громадські й молодечі організації та культурні установи організовано відзначити у 1960 році 30-ліття судового процесу московських окупантів над членами Спілки Визволення України й Спілки Української Молоді.

Хай це відзначення буде доказом того, що українська самостійницька противокомуністична еміграція гідно вшановує тих, що полягли в безкомпромісовій боротьбі з російським колоніялізмом.

Ми, члени Спілки Визволення України, звертаємося до всіх Українських Церков з проханням відправити панахиди за спокій душ поляглих членів СВУ й СУМ-у, які боролися за християнську Україну проти безбожних сил комунізму.

Ми просимо українські наукові установи УВАН і НТШ відбути наукові сесії, присвячені членам Всеукраїнської Академії Наук у Києві, які були членами й керівниками Спілки Визволення України.

З нагоди 30-ліття судового процесу над СВУ й СУМ-ом Головна Управа СВУ підготовляє до друку спеціяльний збірник, у якому будуть вміщені ще — не публіковані матеріяли про діяльність СВУ й СУМ-у та спогади членів цих організацій в Україні.

З Богом за Україну!

Н. Павлушкова — почесний голова СВУ. О. Калиник-Самійленко — голова Головної Ради СВУ, от. Т. Бульба-Боровець — голова Головної Управи СВУ, В. Коваль — керівник Політичного Відділу ГУ СВУ. М. Сердюк — голова Комітету для відзначення 30-ліття СВУ. О. Кейс — генеральний секретар ГУ СВУ.

З великим смутком повідомляємо, що 4-го березня 1960 року, в год. 9:15 ввечорі, помер у Парижі, по довгій і важкій недузі,

Олександер Янович ШУЛЬГИН

НАДІЯ І РОМАН ПІЦУКИ — сестра і швагер з Родиною

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США з глибоким смутком повідомляє, що 4-го березня 1960 р., на 71-му році життя в Парижі у Франції помер,

проф. Олександер Янович ШУЛЬГИН

дійсний член УВАН, визначний історик і відомий державно-політичний діяч.

Дружині і Родині Небіжчика висловлює глибоке співчуття

УПРАВА УВАН У США

Поїздка на Світовий Конгрес українського студентства до Европи

Управа СУСТА в порозумінні з Управою СУСК-у впродовж останніх трьох місяців закликає українське студентство Америки й Канади зголошуватися на поїздку зачартерованим літаком на Світовий Конгрес Українського Студентства, який має відбутися в серпні ц. р. в Мюнхені. Цей заклик в останніх декількох днях приніс певні результати: тепер є зголошених 42 особи — себто тих, які вплатили належний завдаток (40 ам. дол.). Однак, щоб зачартерувати літака, потрібно мати 82 особи, які б зложили потрібну суму завдатків. Отже ще є 40 вільних місць на літаку.

Управа СУСТА ще раз звертається до студентів, які хочуть їхати до Европи, щоб вони до 15-го березня вплатили 40 доляровий завдаток, і тим уможливили Управі СУСТА підписати контракт і таким чином замовити літак. Підкреслюємо, що підписання контракту не може бути пізніше як 15-го березня, в цей день також треба зложити відповідну суму депозиту за заплату цілого літака.

Студенти! Управа СУСТА є певна, що ви не знехтуєте великої нагоди відвідати країни і міста Европи, побувати на Світовому Конгресі Українського Студентства й на Світовій Спортовій Олімпіяді, в Римі, де зможете зустрінути спортовців з України! Управа є певна, що ви до 15-го березня вплатите потрібний завдаток!

Подорож до Европи триватиме один місяць. Кошти поїздки є мінімальні: всього 290 ам. дол. в обидві сторони.

Депозит просимо висилати на адресу фінансового референта СУСТА:

Myroslava Pryshlak
1250 Robert St.
Hillside, N. J.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 18.

о. о. Василіяни церкви св. Юра в Ню Йорку	$ 10.00	о. С. Гапок, Ню Йорк	2.00
Д-р М. Наболотний, Скокі	10.00	А. Касюхнич, Ванкувер	2.00
Б-во св. Михаїла, Відд. 49 УНС, Торонто	10.00	О. Мисик, Бруклин (попер. 6.00 разом 8.00)	2.00
А. Бундзяк, Ню Гейвен	10.00	А. Угрин, Парма	2.00
Д-р В. Сочинський, Бруклин	6.00	Ю. Навроцький, Квінс Віледж	2.00
І. Дацпа, Йонкерс	5.00	А. Штифірний, Торонто	2.00
П. Федик, Дітройт	5.00	В. Туницький, Филаделфія	2.00
О. Катеринюк, Луїсвіл	5.00	І. Довгань, Вайон	2.00
Д-р Е. Мартинюк, Толмедж	5.00	А. Ліскевич, Воррен	2.00
Л. Нич, Филаделфія	5.00	М. Корінець, Лос Андж.	2.00
В. Періс, Нюбург	5.00	А. Шпиталь, Шикаго	1.20
А. Кодринський, Джерзі Сіті	5.00	І. Яковенко, Ютика	1.20
С. Маїк, Маямі	5.00	А. Міхняк, Клівленд	1.00
Н. Бобечко, Клівленд	5.00	О. Мочерняк, Ню Йорк	1.00
Д. Лукавий, Ню Йорк	5.00	О. Макогін, Клівленд	1.00
І. Боресюк, Інт. Фолс	4.00	В. Мудрак, Клівленд	1.00
В. Джулинська, Арлінгтон	3.00	М. Симчук, Трентон	1.00
С. Кваснюк, Гамден	3.00	П. Смаль, Шикаго	1.00
Д-р Д. Капітан, Рачестер	3.00	А. Смішко, Ню Йорк	1.00
Н. Литвин, Ембрідж	3.00	Г. Степанек, Клівленд	1.00
К. Мельничин, Джорджтавн	3.00	Я. Стасула, Шикаго	1.00
І. Бегей, Тайтусвіл	3.00	А. Сенківський Гастінгс ан Гадсон	1.00
І. Доцяк, Гаферфорд	3.00	О. Заяць, Шикаго	1.00
В. Олейчак, Редайна	2.00	І. Рижій, Чагрін Фолс	1.00
Н. Перчик, Рачестер	2.00	В. Буряк, Блекстон	1.00
Д. Лищан, Дітройт	2.00	І. Бощюк, Монтреал	1.00
А. Мойсюк, Филаделфія	2.00	Е. Була, Боффало	1.00
І. Микитка, Ніксон	2.00	В. Баран, Джемейка Пл.	1.00
А. Малашчук, Ню Гейвен	2.00	Р. Богонович, Дітройт	1.00
П. Дуборецький, Бруклин	2.00	І. Добрянський, Торонто	1.00
М. Копій, Лінден	2.00	М. Дюма, Бронкс	1.00
А. Блауцяк, Куртіс Бей	2.00	Е. Держко, Шикаго	1.00
Н. Бандровський, Джонстон	2.00	А. Філіпович, Миннеаполіс	1.00
С. Задорожний, Пасейк	2.00	К. Котило, Бріджпорт	1.00
Л. Ратич, Ніксон	2.00	Г. Коваленко, Сиракюз	1.00
Т. Сидоренко, Віллімантик	2.00	М. Зох, Клівленд	1.00
П. Сапун, Ірвінгтон	2.00	М. Бунт, Клівленд	1.00
В. Сломоцинський Гіксвіл	2.00	Т. Филипович, Шикаго	1.00
В. Шпирка, Ірвінгтон	2.00	Я. Зінченко Форт Вейн	1.00
Н. Шишка, Вайон	2.00	П. Крупа, Питсбург	1.00
Г. Тараненко, Сиракюз	2.00	С. Лисак, Н. Сакраменто	1.00
П. Вавро, Аліквіпа	2.00	С. Бардачевський, Вунсакет	1.00
Д. Візнюця, Ню Брансвік	2.00	Г. Боберський, Рачестер	1.00
Д. Воловодюк, Флашінг	2.00	Л. Футала, Дітройт	1.00
І. Довгий, Сомервіл	2.00	Л. Гривняк, Монтреал	1.00
Д. Ласевич, Бруклин	2.00	А. Кецко, Рачестер	1.00
М. Мелон, Тарентум	2.00	Н. Королишин, Дітройт	1.00
В. Пристайко, Рачестер	2.00	І. Стець, Тускаравас	1.00
В. Зелінка, Шикаго	2.00	М. Савицька, Торонто	1.00
Г. Воліченський, Л. Ай.	2.00	І. Сулима, Сейр	1.00
Інж. В. Несторович, Дітройт	2.00	Разом	$ 243.40
І. Дурбак, Ютика	2.00	Раніше проголошено	$ 4,749.46
І. Матейчук, Гаммонд	2.00		
В. Зайко, Гаммонд	2.00	Разом	$ 4,992.86

ПОДЯКА

По довгім, повнім посвяти й любови, житті, Всевишній покликав до себе, НАШУ НАЙДОРОЖЧУ МАМУ й БАБУНЮ,

Ольгу з Мсцівуєвських - Левицьких СЕМКІВ

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. Ярославові Княгиницькому, пароxові української кат. церкви св. Петра й Павла в Спрінг Велей, Н. Й., за відслуження Похоронних Відправ і за сердечні прощальні слова, а римо-католицьким священикам оо. Гілмартін і Конвей, за участь у Похоронах.

Дякуємо Паням: Ірині Шухевич, Нусі Литвин, д-р Богдані Рівес-Свистун і Панам: д-рові Володимирові Дейнеці й д-рові Богданові Бабій з дружиною, за приїзд на Похорон з далекої віддалі, не жаліючи ні часу, ні труду, а д-рові Бабієві наше щире Спасибіг за звеличання Похоронних Обрядів своїм гарним голосом, разом з п. Бабяком.

За участь у Похоронах і за квіти щиро дякуємо лікарям і їх Дружинам д-р Р. Лисякам, Соркам, Тейркам, Валнерам, як також численним шпитальним працівникам і місцевим парафіянам.

Ми глибоко вдячні церковним Членкиням, які під умілим проводом п-ні Анни Зедайко, зайнялися влаштуванням поминок і тризни в церковній залі.

Всім, що ласкаво віддали останню прислугу Покійній, що надіслали квіти, листи та зложили пожертви на Служби Божі і на благородні цілі, Господь хай відплатить стократно.

РОДИНА

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, відійшов від мене у Вічність, після важкої недуги, мій Найдорожчий МУЖ, старшина Армії У.Н.Р.,

Павло ТАЛАН

Цією дорогою складаю щиру подяку всім Тим, що в моїм превеликім горю виявили мені свої співчуття. Сердечно дякую Високопреподобним Отцям Духовним, Петрові Мельничукові та Вас. Солов'єві за відслуження Заупокійної Служби Божої, Панахид і сумних Похоронів. Щиро дякую Вп. П. д-рові А. Леміщці за лікарську опіку впродовж останніх років недуги та Вп. П. д-рові Я. Хмілевському за опіку в попередніх роках, дійсно щирої дружби, яку-то Вп. П. Доктор виявили своїм негайним приїздом у день смерти. Щиросердечна подяка належиться і Дорогим Побратимам по Зброї, Українським Інституціям та Громадянам, місцевим і позамісцевим, які поспішили зложити мені вислови співчуття.

Моя щиросердечна подяка належиться домові П-ва Ганасів в Балтиморі, а головно Вп. П-ні Д. Хариш, яка так сердечно заопікувалася мною, немов рідною сестрою, виявляючи стільки християнської любови ближнього, також дякую Вп. ц. м-гістрові Ганасові та Веч. о. Романові Ганасові за відслуження Св. Літургії в день Похорону і за зворушливі слова потіхи у листі. Рівнож дякую Вп. п-ні Валентині Луців, голові Союзу Українок, Відділ у Балтиморі, за першу поміч і розраду у цьому горі.

Неменша моя подяка належиться домові бл. п. о. Вас. Сушка у Балтиморі, а головно Дружині бл. п. Отця та їх синові п. Ярославові, який на кожний заклик ніс дружню поміч стараючися, хоч частинно, облегшити важкі терпіння Покійного. Моя сердечна подяка Вп. п. і п-ні д-рам Романовським, який теж не жалів дорогого часу, а все радо спішив допомогти Покійному. Щиро дякую нашим Кузинам — П-ву Головацьким із Пенсилвенії, за звеличання сумних обрядів своїм приїздом.

Щире Спасибіг всім Організаціям, за вінки які мій Покійний чоловік одержав від ОбВУА, Відділ в Балтиморі, від УККА, від ООЧСУ, від ОДВУ, від СУМА, як також дякую „Самопомочі" у Балтиморі, за грошові пожертви на залишенців в Европі.

Щиро дякую за вінки та всім Тим, що жертвували Св. Служби за Покійного. Щире Спасибіг всім Приятелям та Знайомим, що, без огляду на робочий день, звеличали своєю так численною участю, цей сумний обряд.

Сердечно дякую всім Знайомим із поза Балтимору, за переслання висловів співчуття. Від щирого серця дякую Вп. Панам за прощальні промови: сот. І. Тригубенко від ОбВУА — Балтиморе; д-рові Булавка від УККА, дир. Д. Пісецький від „Самопомочі" та п. Т. Царик від СУМА.

Щире Спасибіг Вп. Панам: сот. І. Тригубенкові, інж. В. Сушкові, проф. Петрові Оришкевичові, проф. В. Войтовичові, п. Цаликові та п. Я. Сушкові за віддання останньої прислуги при несенню домовини.

Годі мені поіменно вичислити Всіх, що в найбільшому моєму горі віддали свої прислуги і виявили стільки приязні.

Нехай всіх Вас Господь нагородить своєю ласкою.

Горем прибита: АНГЕЛА — дружина

Славний баритон Воррен помер на сцені Метрополітальної опери

Ню Йорк. — 4-ий березня, — це як сказав головний директор Метрополітальної опери Рудольф Бінґ, — „найсумніший день в історії" цієї опери, бо того ж дня на сцені під час виставки опери Верді „Ля форца дель дестіно" помер на удар серця славний співак-баритон 49-річний Ліонард Воррен. Воррен виступав у ролі Дон Карля аж в другій дії. Він відспівав дует із тенором Ричардом Такером і після того сольо „Фатальна зміна в моїй долі" та мав зійти зі сцени, але виходячи впав, а на сцену, згідно з виставою увійшов баритон Р. Рейтан, який, побачивши Воррена на підлозі, втік зі сцени, яку закрила завіса. Перед завісу вийшов директор Бінґ і просив 4,000 публіку спокійно чекати, бо вистава буде продовжуватися. На сцену побіг оперний лікар, який ствердив параліч співака і післав по шпитальний амбулянс. Римо-католицький священик монсіньйор Е. Бродерік відправив над живим ще співаком останні Богослуження. За 20 мінут директор Бінґ вийшов знов перед завісу і попросив публіку, щоб повстанням з місць вшанувала смерть славного баритона. Дир. Бінґ після того сказав: „Я певний, що ви погодж́уєтеся зі мною, що не можемо продовжувати вистави". Публіка плакала.

Ведуть переслухання в справі шкідливости барвників губних помадок

Вашингтон. — Окрема конґресова комісія веде слідство в справі шкідливости для здоров'я тих 14-х барвників, яких вживається до виробу губних помадок. Згідно з новим законом промисловці мусять доказувати Адміністрації Харчів і Ліків, що їхні хемікалії-барвники не є шкідливі для здоров'я людей. Адміністрація заборонила вживати цих 14 барвників тому, що на основі дотеперішніх дослідів виявилося, що під час короткого кормлення щурів кормом із цими барвниками — тварини діставали пістряка. На основі дотеперішніх зізнань можна твердити, що не можна дозволити на те, щоб до губних помадок вживали цих барвників, але адвокати косметичної промисловости послаблюють ці зізнання, і кажуть, що не можна твердити про шкідливість барвників, бо до цього треба б, щоб досліди над щурами тривали не три місяці а принаймні два роки.

Прокуратори просять Конґрес про дозвіл підслухувати телефонічні розмови

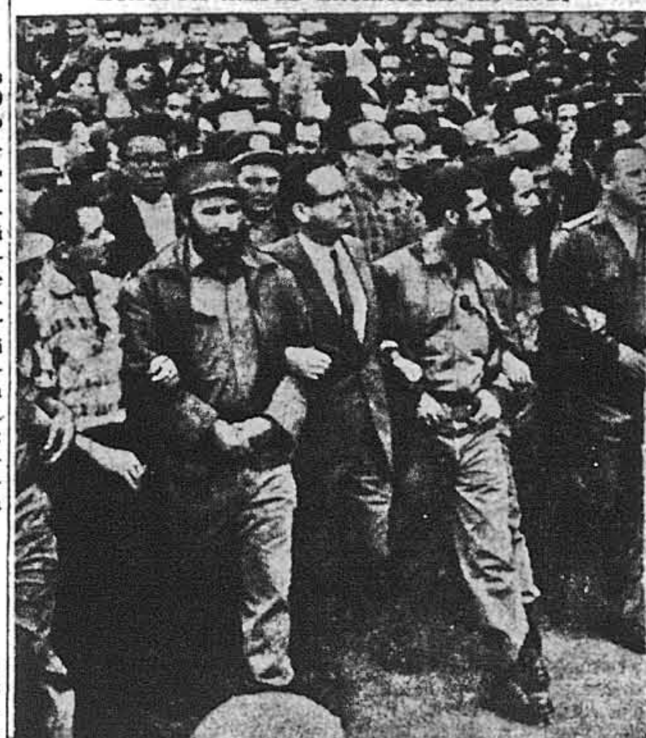
Вашингтон. — Бруклинський окружний прокуратор Едвард С. Сілвер, який є головою Крайового Т-ва Окружних Прокураторів, звернувся до нюйоркських членів Конґресу, щоб вони підтримали законопроєкт про дозвіл підслухувати телефонічні розмови в боротьбі проти злочинів. Він казав таке: „Ви не можете полювати на львів бобом". В 1957 році Найвищий Суд ЗДА заборонив поліції підслухувати телефонічні розмови. Якщо Конґрес не скасує цієї заборони, то суди й поліція є безборонні в боротьбі проти злочинців, які є добре зорганізовані головним чином в продажу наркотиків і в інших ракетерських ділянках. Прокуратор Сілвер заявив, що члени Конґресу обіцяли зробити все можливе, щоб Конґрес ухвалив відповідний закон в цій справі. На думку прокуратора Сілвера підслухи розмов злочинців — це важливий засіб для поборювання організованих злочинів.

В цьому році виїде за кордон мільйон туристів, які вивезуть $3 більйони

Вашингтон. — На основі дотеперішніх замовлень вже тепер можна передбачити, що цього року найменше один мільйон американців виїде за кордон ЗДА і вивезуть три більйони долярів. До Европи мали б виїхати коло 770,000 (минулого року 650,000), і там вони мають лишити коло одного більйона долярів. На Далекий Схід має виїхати коло 100,000 американців, бо зростає зацікавлення тими державами. Латинська Америка сподівається, що після візити президента Айзенгавера збільшиться число американських туристів до тих держав. Від другої світової війни щороку збільшується число американських туристів. Останні числа маємо з 1958 року, і тоді за кордон виїздило 1,398,000 американців, які там витратили $2,129,000,000. Через Атлантик кораблями і літаками має переїхати 770,000 осіб. сподіваються, що велике число американських туристів буде їздити по Европі своїми власними автами.

● **Військовий суд у Мадриді** засудив на смерть Антонія Доновзо, а на досмертну в'язницю Юстіяна Альвареза Монтеро за участь у недавніх бомбових замахах на різні державні будинки в Еспанії.

ПОХОРОН ЖЕРТВ ЕКСПЛЬОЗІЇ НА КУБІ

Кубинський прем'єр Фідель Кастро разом із своїми прибічниками іде в демонстраційному поході під час похорону 26 жертв вибуху амуніції на французькому кораблі „Ля Кубр" у порті Гавана.

Совєти закликають Ізраїль і Арабську Республіку до злагіднення спору

Москва. — Совєтський уряд звернувся з неофіційним закликом до Ізраїлю і З'єдиненої Арабської Республіки, щоб вони старалися злагіднити існуючий між ними спір. Москва зробила це непідписаною статтею в „Ізвєстіях", яка, очевидно, є голосом совєтського уряду. Коментатори звертають увагу, що оце вперше Совєти не зайняли одностороннього становища по боці З'єдиненої Арабської Республіки, а ствердили, що обидві сторони порушили військове перемир'я з 1949 року, ввівши свої війська в здемілітаризовану смугу, та навівши оскарження не тільки З'єдиненої Арабської Республіки проти Ізраїлю, але й Ізраїлю проти його арабського сусіда. В середньо-східніх справах Совєти постійно беззастережно підтримували З'єдинену Арабську Республіку та солідаризувались з нею, що єдиним „агресором" є Ізраїль. Совєти не легковажать останніх збройних сутичок між Ізраїлем і арабами та твердять, що всі держави заінтересовані в тому, щоб на Середньому Сході панував спокій і тому бажають собі, щоб на ізраїльсько - арабському кордоні прийшло до замирення.

Короткі Вістки

● **Канадійський міністер закордонних справ Говард С. Ґрін** заявив, що проєктується ухвалити новий закон, згідно з яким ЗДА не мали б права ловити рибу коло канадійських берегів до віддалі 12-ох миль. Теперішній закон забороняє ЗДА ловити рибу у віддалі трьох миль від узбережжя.

● **В Афґаністані,** де Нікіта Хрущов зупинився в поворотній дорозі до Москви з своїх відвідин в Індії, Бірмі й Індонезії, він виголосив промову з недвозначними погрозами супроти Пакістану й Ірану. Говорив про „деякі держави, які ведуть небезпечну гру, вислуговуючись деяким імперіялістам" та що Совєти, мовляв, „не можуть бути байдужі, якщо такими державами є сусіди". Пакістан і Іран є членами середньо-азійського оборонного бльоку, т. зв. СЕНТО, з виразним вістрям проти СССР.

● **В пустині Неґев** ізраїльська патруля перехопила двох арабських шпигунів. У перестрілці одного вбито, а другого схоплено в полон. Він оповів, що в централі єгипетської військової розвідчої служби в Рафах в так званій смузі Гази на Синайському півострові вишколюють „багатьох - багатьох" шпигунів, майже виключно з-посеред арабських втікачів з колишньої Палестини, на місці якої постав Ізраїль.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Управа 171 Відд. ім. Л. Українки повідомляє, що Річні Загальні Збори Відділу відбудуться в четвер, 10-го березня 1960 р., в год. 8:00 веч., в приміщенні УНДому, при 90 Фліт вул. Присутність всіх членів Відділу обов'язкова. — М. Процик, предс.; С. Рася, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляється членів 204-го Відд., що Місячні Збори відбудуться в суботу, 12-го березня 1960 в год. 7-ій веч., в Народному Домі — 140 Друга Еве., ч. залі 25. На Зборах буде обговорювана справа кампанії приєднування нових членів до УНСоюзу. На цьому відтинку нашої Відділової праці ми дещо позаду, тому цей втрачений час треба надолужити. — П. Марко, предс.; І. Крочак, касир, В. Гасій, фін. секр.; д-р В. Марків, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Від. 325, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що Квартальні Збори відбудуться в суботу, 12-го березня 1960 р., в год. 8-ій веч., в залі УНДому — 216-218 Гренд вул. Управа просить членів прибути на ці Збори, бо є багато справ до полагодження, між іншими: звіт Контрольної Комісії за рік 1959, справа нового статуту та справа Вір Парі, яка має відбутися 26-го березня. — Й. Лисогір, предс.; В. Цюпа, фін. секр.; В. Троць, кас.; І. Малик, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Від. 324, повідомляє всіх членів, що Загальні Річні Збори відбудуться в суботу, 12-го березня 1960 р., в год. 7-ій веч., без огляду на число присутніх. Крім цього, просимо членів прибути і полагодити свої зобов'язання супроти УНСоюзу та Товариства „Мир". — С. Барабах, предс.; І. Струк, секр.

ШИКАГО-Південь, Ілл. — Повідомляється членів Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 220, що в суботу, 12-го березня 1960 р., в год. 7:30 веч. відбудуться Місячні Збори Б-ва, в церковній залі, при 4950 Савт Полайна вулиці. На порядку Зборів є справа цьогорічних імпрез, пікніку та ін. Проситься членів вирівняти заплату членських вкладок, щоб Управа не була змушена довгуючих членів суспендувати. Проситься членів точно і обов'язково прибути на Збори. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 270 повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 12-го березня 1960 р., в год. 6:30 веч., в приміщенні УНДому — при 92-96 Фліт вул. Проситься всіх членів прибути на Збори та полагодити деякі важливі справи, як справа ювілею, який мав би відбутися цього року. — Т. Гіль, предс.; М. Варан, кас.; С. Островський, секр.

ТАРЗАН, ч. 4416, Новий ворог.

Тарзан сильно тер свої зап'ястки до гострих зубів коралів...

І несподівано шнури урвалися... Саме тоді, як Кракa вхопив його паразитним щупальцем!

Тепер Тарзан витягнув ніж і божевільно завдавав удари восьминогові... Час натискав і його легені зближалися до катастрофи!